

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap

Megjelenik Csáktornyan hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőségi iroda: Fischel Fülöp könyvnyomdája helyiségében. — Szerkesztővel értekezni lehet: Hétfőn, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton 11 — és 4 órákor. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény *Margitai József* szerk. nevére küldendő Csáktornyára.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése Csáktornyán. Ide küldendők az előfizetési díjak és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Előfizetési árak:	
Égész évre	4 ft
Félévre	2 " "
Negyedévre	1 " "
Egyes szám 10 kr.	

Hirdetések még elfogadhatók: Budapest: Goldberg A. V. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelk A., és Daube G. L. és társánál. Frankfurt a. M.: Daube G. L. és társánál.

Nyilttér petitsora 10 kr.

A vadházasságok.

Vadházasságok a muraközi nép-nél z időszerint nagy divatban vannak. Vadházak mely megdöbbenéssel konstatalják a tényt, és csak beszélnek azokról, a kik bűnösök benne, de azután napirendre térnek a kérdés fölött.

Legtöbbit a szegénység visz rá. Még az egyszerű szolgálégény is kell, hogy valamelyes lakodalmat csapjon, mikor megházasodik, s legyen valamijök, amikor össze mennek. Fizetni kell a slólat, meg kell vendégléni a jó ismerősöket és a jóbarátokat. A szegény szolgálégénynek pedig ilyesmire nem igen teik. Elszegődik új esztendőre konvencziós cselédnek, s haza viszi minden külső czeremonia nélkül a választottját. Meg van kímélve attól is, hogy párbért fizessen esztendőrel-esztendőre és áldozzon a felekezeti iskolára.

A katonaság intézményei még nagyobb kontingenst szolgáltatnak a vadházasságok számára. A földmives nép szert korán házasodni. Mikor a legény telő, sürgősebb dolga sincs, minthogy házi tűzhelyet alapíthasson. Ha le nem szolgálta még katonai esztendejét s nem került még ki a negyedik korszályból, sok utánjárásba kerül, hogy megházasodhassék. Sok utánjárásba és sok pénzbe is, s úgy hiszi, mindkettőt elkerülheti, ha csak úgy „összeadja magát“ valakivel de az utánjáráson kívül az is van, hogy mi történik, ha besorozzák? Itt kell hagyni feleségét, talán egy-két gyermeket is. Amugy csak a szeretőjét hagyja itt. Van olyan is, még pedig a vidékről vidékre hurczolkodó cselédség között elég sok, a ki kibúj a sor alól. Elköltöztött a szülőtte földéről, nem tudták megtalálni mikor az ujonczozás ideje elérkezett. Körözik, mint ka'ona szökevényt, minden évben köröznek ilyent néhány ezret, de ki tudná azokat megtalálni! Ha házasodni akar, igazolnia kell magát, hogy e'get tett-e annak a kötelezettségnek, melyet a védelmi törvény reá ró. Kisül a mulasztás s bezárják. Az e fajta emberek, hogy elkerülhessék a büntetést, többnyire vadházasságokat kötnek, mert a családalapításnak csak ez az egy módja marad meg számukra.

Van sok olyan is, a ki odahagyja hitese házastársát s a válás törvényes útja részben el van előtte zárva vallása miatt, részben nagyon hosszadalmassá és göröngyössé van téve. Ez a legkevésbé esetben visz arra, hogy a házastársak u'ra összemennejenek, hanem a legtöbb esetben arra, hogy másokkal vadházasságra keljenek. Az emberek szeretik a dolgot könnyebb végét fogni, s a kényesebb és olcsóbb módot választani.

A baj ma már oly mértékben kezd elharapódzni, hogy gyökeresebb intézkedések által is gondoskodni kell arról, hogy kisebb legyen. Ha p. o. könnyebbségekkel lenne összekötve a katonai szolgálat azok számára, a kik házások, s legfőljebb néhány heti kiképezésre és gyakorlatra hívnák be azokat, a kiknek feleségük van oda-azok, míg a nőllen rendes idejét lenne kénytelen leszolgálni: már néhány esztendő alatt mutatkoznék a hatás.

Egyébiránt van más módja is a vadházasságok megállításának. S ez a népvészto'inek, különösen a lelkeszeknek szigoru törődése a dologgal. Ismerünk egy muraközi plebániát fent a hegyvi-

déken, ahol csak úgy hemzsegett, sőt rendes állapot volt a vadházasság. A dérek új lelkész a vallás teljes szigorával, ahol ez nem használt, szeretettel, anyagi áldozattal (p o a lakodalom költségét ő fizette) teljesen kiirtotta a vadházasságokat fájájából, mert a vadházasságban élöket összeadta, az ilyent kötni akarókat pedig a szószékro' riasztotta el a vadházasságtól.

Erdemes volna e dolog felett lelkészeinknek gondolkozni.

A föld halála után.

UJVÁRY MIHALYTÓL.

(Vége.)

Földünk az üstökösökkel (kometa) jöhet összekötözésbe. Innen az a rettenetes pánik, mely a tudatlan embereket egy üstökös megjelenés alkalmából elfogja. Minden üstökösnel 2 részt különböztetünk meg u. m. egy szilárdnak látszó magvat és a tökéletesen átátszó sarkot, mely mindig a Nappal ellenkező irányban látszik, sokszor pedig hiányzik is. A szinkép-elemzés (Spectral-analysis) szerint, mely az égi testek minőségére nézve egyedül szolgálhat adatokat, az üstökös tömör része is csak gázalaku, legfeljebb folyékony. Ha tehát Földünk össze is ütközik akár milylen csodanagyságu üstökösrel, nem mehet tönlere, nem zúzódhatik össze. Lehetőség, hogy akkor az üstökös anyagának hatása következtében a szerves élet Földünkön megszűnik, vagy megváltozik: de azért a Föld maga tovább élhet. Ezen esetleges változás hirtelenül fog beállani. E miatt azonban nyugodtan alhatunk!

A meteorok, melyek szétrobbant egésetek egyes részei, sem árthatnak Földünknek, mint azt a tapasztalás bizonyítja. De talán szétrobbanhat maga a Föld is? Ez lehetséges lenne, ha a tűzhányók segélyével nem közlekedhetnék a Föld belseje a külső világgal. Ha pedig a belső tűz megszűnik, megszűnik a földrengés oka is, s akkor a tűzhányók be is dugulhatnak.

De hát mégis milyen bacillus folytán hal meg a föld, ha már meg kell halnia?

A föld hőmérséklete, mint az ársásokból kiténik, fokozatosan növekszik. Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy a bányászok a legnagyobb hideg idején is csak ingben dolgoznak a föld gyomrában, a mi csak úgy lehetséges, ha a külső hideg nem hatol be oda. — 1-1^{1/2} mtr. mélységben a hőmérséklet éjjel-nappal egyenlő; ezen rész a naptól kapja melegét. 7-10 mtr. mélységben télen-nyáron csaknem egyforma a hő fok, ez tehát a naptól nyert meleg behatolásának hatása, mely az aequator- és a polusoknál már 3-4 mtr. mélységben tapasztalható. E határon alul a hőmérséklet általánosságban minden 33 mtrnél 1° C-sal emelkedik. A budapesti ardiói kut vize (1868. nov. — 1878. jan. furatott Zsigmondi mérnök által) 970 mtrnyi mélységből 73° C. az iszap pedig 83° C volt. Mentől beljebb haladunk, annál nagyobb meleget kell tapasztalunk, mi mellett bizonyít a tűzőkádó hegyek izzó lávája. A föld belseje tehát folyékony, sőt mondhatni gáznemű állapotban van, ahol még a gyémánt is gázalaku. E gáznemű tömeg leginkább fémekből áll, mert földünk tömöttsége körülbelül 5-7 (Maskelyne és Hutton 1772) a külső réteg pedig csak 3-4.

A föld kérge jelenleg meglehetősen vastagságu. Nem ilyen volt azonban keletkezésekor. A mint tudjuk, az az elmélet szerint egészen izzó volt, mint a minő most a nap. Hőkisugárzás következtében azonban folyton hidegebb lett a felület s így képződött a föld külső rétege, mely folyást vastagodott s most is vastagszik. Lesz tehát olyan idő — per analogiam következtetve — midőn e vastagodás egészen a középpontig halad, midőn tehát a föld saját melegét elveszítendő. A bacillus tehát, mely a föld testén folyton ragódik, a kisugárzás meynél fogva a föld vére lassankint ugyan, de biztosan sürűbb lesz, míg végre az teljesen megalszik, s a test halálhideg lesz. A föld kimulása hasonlítani fog tehát az ember halálához.

A föld halálával megszűnik a szerves élet is, mint ahogy az megtörtént a holdban. A hold is azelőtt élő égi test volt, a mely azonban meghalt s sirboltja lett a rajta léteztett szerves életnek. A föld, a mint láttuk

egyrészt a naptól nyeri melegét, másrészt saját melegével járul a növények és állatok ápolásához. Ha a belső meleg megszűnik, a nap melege nem lesz elegendő a vastag kérget oly hőmérséklettel ellátni, mely a szerves élet létezéséhez okvetlenül szükséges. De a tudomány nézete szerint a nap is lassankint ki fog hűlni, úgy, hogy a földre nézve ezen hőforrás is megszűnik. Hála a Mindenhatónak, hogy az csak 13 millió év múlva következhetik be.

Legelső sorban kihál a növényzet. A növényzet halála maga után vonja az állatvilág eltűnését s ezen utóbbival együtt az emberiség kivészését.

Midőn a föld meghal, bekövetkezik a végtárgyalás, előáll az ítélő bíró — a fiskálisok oklevele semmisnek fog nyilvánítani, — a ki a világ egyetlen főura nevében kimondja az emberiség fölött a végső ítéletet, mely ígygen szól: Ö örökké valósága, a Mindenható Isten nevében! Meghalt az élőtő anya, meg kell halni tehát a tehetetlen gyermeknek is. Földből letél s a földre térsz vissza, a mint az a lent írásban világosan meg van írva. Nyugodjál meg ez ítéletben, mert az ellen nincs apellálás!

A föld, halála után éppen olyan lesz, mint a minő most a hold. Felülete tagosultságot fog mutatni lesznek rajta emelkedések és mélyedések, lesznek gyűrűs hegyemelvények a kihalt vulkánokat fogják jelölni. Légtörté alig fog mutatni. Ha pedig légtörté nincs, víz sincs, s így szerves élet sem lehetséges.

Az emberiség azonban ne remegjen életéért! Nem fogja a halál közeledését megérezni! A mennyire a történelem csak visszaemlékszik — annak pedig van már 3000 éve — az emberiség alig változott meg s ha változott is, azt egy nemzedék nem veszi észre. Ha csak nem állunk elő azzal, hogy a műveltség előhaladásával az emberiség testileg hanyatlal. A biblia szerint a világ teremtése óta 4-6 ezer év telt el s az emberiség mindig majdnem egyforma. Amde ama 4-6 ezerhez jó sok zérót lehet hozzá irni, hogy a világ keletkezésének idejét megkaphassuk.

A szerves élet lassankint fog aláhanyatlani. Az emberiség mindig az adott körülményekhez képest fog idomulni, míg végre ember — állat és növény között alig lesz különbség. Az állat — növényország ezen egyesülése után következő mézes hetek jó sokáig fognak tartani, tovább, mint a mi új házassainknál!

A szt. irás szerint házasság folytán a férfi és nő 2 egyen és mégis egy test. A geológiai házastársak egészen modern viszonyban fognak egymással élni, . . . hűlenek lesznek egymáshoz. Mindenik fél új társ után fog nézni. Nem nagy nehézség fog az abbeli törekvésük ütközni, nem nagy fáradságu fog az nekik kerülni, mert csak egy közül választhatnak s azaz egy; az ásvány ország. A szerves test tehát szervezlenné válik s mint ilyen újabb hűtlenséget nem követhet el. Az ásványok elemeiből állanak.

Az elemek a vegytan törvényei szerint helyzetüket megváltoztatják, de el nem tűnnek soha. Mert a világon nem vesztet el semmi. Az anyag végtelen; az örökké fog élni, mint alkotója: a s Isten

Az emberiség tehát alig lesz szemtanuja ama borzasztó tüneményeknek, melyek a föld halálára vonatkoznak. Annál könnyebben lehet azonban a jelen évben, mely év a hirlapokban kaszaboló halál alakjában bemutatják az olvasó közönségnek. 1887. uralkodó bolgójá a hold Nomen et omen! Óvja meg a Mindenható, az egész világ rendszer alkotója édes hazánkat, nehogy politikai lag a hold sorsára jussunk, nehogy nemzeti életünk valamely nemvárt rettenetes katastropha következtében megsemmisüljön! A magyarok Istene nem engedheti azt meg, nem is fogja megengedni soha, . . . soha!!

A ZALAMEGYEI VENDEKRŐL.

Irtá: Gönczi Ferencz.

(Folytatás.)

A vend nép főfoglalkozása a földmivelés, mezei gazdálkodás, mellyel kapcsolatban az állattenyésztés a megfelelő mérvű, a Mura mellékén egyesek halászatot is űznek, de az inkább mellékfoglalkozás, mivel egymagában nem nyújt alkalmat a megélhetésre.

Főtermékük a kukorica, mely egyes helyeken, mint Bisztricza környékén, a talajt kiválóan kedveli, továbbá köles és hajdina. Ezen kívül — különösen Bellatinz vidékén — buza, rozs s árpa is. Ez utóbbiak a Mura folyásához közelebb fekvő, süppedős, vízállásos helyeken nem diszliknek. E helyett erre tulnyomólag kukoriczát termelnek.

A földet igen szorgalmasan s jól munkálják meg. Munka- s termelési módjuk azonos a környékbeli lakókéval. A földet — különösen a kukoricza alá — keskeny közökben szántják, hogy a víz a földről jobban lefolyhasson és hogy a víz állását a barázdákba szorítsák, nehogy a bevetett közök kárt szenvedjenek.

Állatok közül nagyobb mértékben lovakat teheneket, disznókat, továbbá házi szárnyasokat (a lud, pulyka kivételével) tenyésztenek. Különösen a lótenyésztésre adnak sokat, ebben ritkítják párukat. Magyarország kevés vidékén látni annyi szép s oly jól gondozott lovakat, mint náluk. A veud maga a kukoriczát tusában eszi, de lovának tisztá kukoriczát ad. Aránylagos kényelme is nagyobb lovának mint magának. Hétköznap eldologozat vetik, de a munkánál is nagyon kiméli. A nyugalomra szánt hetedik napot pedig lovala pontosan betartatja, maga azonban jár ide, oda, sárban esőben — gyalog. Lovát dologidőn kivül, nem szereti befogni, még a saját kényelmére is sajnálja. A szomszéd stejerországi, fárán kívül lakó németek még misére is úgy koscsikáznak be, a vendek meg — tekintet nélkül az utra s időre — az esküvői utat is gyalog teszik meg. Fuvarozásokra, a lovak iránti tulhajtott kíméletességükkel fogva, — épen nem válok. Más házi állataikat is kímélik, a mi egyrészt jószívűségük tanusága, de nem oly mértékben, mint a lovakat.

Mint munkaszerető, iparkodó s értelmes nép, a mezei gazdálkodás mellett, bizonyos időszakokban, midőn a mezei munka nem köti le, vagy csak részben foglalja el, házonért sok mindenre ráadja fejét. Nyáron a szegényebbek elmennek Zalamegye magyar nép lakta vidékeire, Somogy megyébe, aratni, csépelni, mert náluk a munka mennyisége nincs arányban a muaka kereséskével. Némelyek a közeli uradalmakban v. egyesek-től, rétet, földet vesznek fel, felébe, harmadába; melyekre még napszámot is szolgáltatnak. Feles földeket, nem egyszer két órányi távolságban is felvesznek s ugyanoly távolságra járnak a napszámot is leszolgálni.

Az ipar- s kereskedelemre is nagy hajlandóságuk van. Közöttük csaknem mindegyiknek van — mellékfoglalkozásuként — valamiféle mestersége. Egyik csizmadia, másik takács, harmadik kötelek, továbbá szabó, kovács, bogár stb. stb. Ha valamelyiknek csizmára van szüksége, ritkán vesz a vásáron, hanem vesz bőrt s odajá a szomszéd-jának v. komájának, ki olcsóért, néha tán barátságból v. viszonzólagat fejében is elkészíti. Ha nadrágot v. kabátot akar csináltatni: vesz kelmét s a falubeli közelebbi ismerősének átadja, ki aztán becsületesen megvarrja. Így van ez más szükségletnél is. Náluk az egyszerűbb s könnyebb iparágak mind képviselve vannak s igen olcsón dolgoznak; meglegeszenek ha mesterségükben annyit kapnak naponta, mint kaszálás v. kapálásért kapnak. Azért köztük iparos (kivéve Bellatinzot, mely inkább városias jellegű s szépszámú intelligenciával bír), ritkán telepedik meg, miután a paraszt „mester emberrel“ olcsóság tekintetében a versenyt nem állhatja ki. A vendek az ipart téli mellékfoglalkozásul tekintik; kik azonban nevesebb iparosokká nővik ki magukat, a nyári évszakban is dolgoznak. könnyebbnek tekintvén a tú, olló a kalapács stb. kezelését a kasza, kapa s ásó kezelésénél.

Az adás-vevészt, csere-berét is kedvelik s ha tehetik, e szenvedélyüknek is szívesen áldoznak. Némelyek „kupez“-eskednek, teheneken, lovakon stb. nyerekednek. E végből a vásárokat messze vidéken felkeresik. Elmennek Stejerba sőt Zagoriába is, mely utjokra kivált ez utóbbira, néha egy hetet is rászánanak.

Az asszonyok s leányok is faképnél hagyják néha a főkökánalat, hogy mellesken valamit hajtsanak a konyhára. Ezek nemkülönbön egyes suhanozok, beállnak tyukász-szenzálnak. E vidékről s házi-szárnyasokat s tojást Bécsbe szállítják, a szállítás könnyítése s gyorsasága végett megbiznak egyeseket vásárlással, mely után

az illetők bizonyos "ot kapnak. E kereskedés is megtalálja bennük egyénit; némelyek önállóan is üzök, noha szerény mértékben. —

A megbízott vicze tyukások a tojást hosszú kelek vessző v szács hátkosarának szedik (a nők csak tojást vásárolnak s azt fejen viheto kosárban hordozzák); a szárnyasok részére ugyanolyan alakú de vászon vonat használnak. Nem egyszer láthatni a felüvén, hogy az ily tojás gyűjtők, az ut mellett úgy, fontos arccal szemlélgetik árúkat s cserélnék eszmét spekulációjuk eshetőségei felett.

A férfiak mellék foglalkozását a zenei művészet egyik ága is képezi, melyről később lesz szó.

A nőkre, a mezei munkában, ugyanazon teendők háramlanak (kivéve a szántást s kaszálást), mint a férfiakra. — A vend asszony s leány csépel, arat, részt vesz a legnehezebb mezei munkákban is, mert a férj v. apa a lovaknál gyakorolt szokásos humanizmusban nem igen hajlandó (bár nem rossz szívűségből) dédelgetni. — A nők is nagyon szorgalmasak. Kender vágás alkalmával felkelnek 2-3 órakor, vágának reggeli 4-5 óráig s mihelyt világos van, mennek mezei munkára. Az Alsó-Lendvához közelebb lakók eladásra szánt tej lélekkel hajnali 2-3 órakor elindulnak hazulról Lendvára s még sötétben bekiabálnak v. bekopogtatnak az ablakon, hogy vesznek-e tejet, túrót, vaját stb.

A kender len feldolgozása, illetve szárításához a Vendségben külön kemenczék használtnak, melyeket a falu szélén, árnyas, védett helyekre készítenek. Ilyen kemenczékkel a vend körmégek körül vannak véve, melyekhez kendervágás évadjában a szomszédbeliek kiknek közös tulajdonát képezi, kivisik vágójukat s mig kenderük, lenük vágását el nem végzik, állandóan ott tartják. —

A kemencze elején egy kis ajtó alaku üres tért hagynak, melyen keresztül a kemenczét fűtik, felül — pőznák vannak vízszintesen helyezve, ezekre rakják a vágandó kender, melyet a beül rakott tűz melege szárít.

Folyt. köv.

HIRK.

— Csaktornya a Budapestben rendezendő történelmi előképek között. A jövő hó második felében az arisztokrácia tagjai az operaházban rendkívül érdekesnek ígérkező magyar történelmi előképeket rendeznek. Összesen 12 kép van kiszemelve az előadásra; a tizenegyedik kép Zrinyi Miklós horvátországi bánt (a szigetvári vértanu unokája) a magyar éposz megalkotóját ábrázolja, aki Csaktornyából vadászatra készül s a felkelő napnál erdőbe indul.

— Zongora tulajdonosoknak hasznos szolgálatot vélnék tenni, midőn figyelmeztetjük, hogy a frága pénzen szerzett zongorájukat csak szakképzett egyénnel hangoltassák meg; először azért, mert a nem szak ember nem tud tisztán hangolni s így az illető zongorázó zenei hallását elrontja, elompija, képtelen lesz a finomabb zenei árnyalatok megkülönböztetésére, másodsor holmi apró javítások s igazítások a szakember mindenkor jobban tartósabban s így olcsóbban fog eszközölni, mint a kontár. Hogy e téren sem vagyunk szűkében a kontároknak, szomorú bizonyosságot tehet a vidékünkön levő s drága pénzért elrontott néhány zongora. Ennélfogva a zongora hangolások ezen abnormis állapota arra indított több család, hogy R o p p a s Márton zongoragyárost, ki kitünő s tiszta hangolásával s munkájának szoliditásával a zongora-tulajdonosok bizalmát méltán bírja, főlészítsák zongorájuknak évenként kétszer való hangolására és pedig tavasszal a fűtés befejeztével és ősszel a fűtés megkezdésével. — F. é. április közepén táján érkezik városunkba. Kik zongorájukat meg akarják jól hangoltatni, Fischer Fülöp könyvkereskedésében jegeztessék magukat elő. A

— Lopás. Csicseri Károly csaktornyai zenésnek szolgálja: Kovács János. n. kanizsai illetőségű egyén f. hó 13-án gazdája szekrényéből pénzt lopott el s megszökött. Elfogatása iránt a n. kanizsai őrszervezés megkereséstelt.

— Csaktornya városi ügyek. Csaktornya város képviselőtestülete f. hó 19-én tartott képviselőtestületi ülésében Morandini Bálint építőmester a város által egyoldalul visszavont képezdeli építés körül felmerült költségeinek számát mutatja be s annak kitizetését kéri. A számla több ezer forintól szól. A közgyűlés Morandini számát egy bizottságnak adja ki átvizsgálás végett, amely megállapítja, hogy a követelés jogosult-e vagy sem. A bizottság tagjai: Mo'nár Elek, Ziegler Károly és Wollák Rezső. — A osáktornyai elemi népiszkolai tanítótestület kérvénye tárgyalatott ugyanekkor, amelyben törzsfizetésüknek 101' ötödéves pótlékát kéri. A képviselőtestület a tanítótestület kérelmét jogosnak találja s jölehet elvben helyt ad a kérelemnek, mégis az ötödéves pótlékok rendezését, a város ismert zialt anyagi viszonyainak rendezése előtt nem hajlandó kimondani s értesíteni határozta a tanítótestület, hogy az ötödévi pótlékok iránti kérvényét annak idején ismétlen nyujtsa be.

— Kigyuladt f. hó 24-én Csaktornyán a ferencziek házában egy kémény a lakók és szomszédok nem kis rémületére. Ily eset gyakori Csaktornyán. Nagyobb baj ugyan még ez ideig nem történt, de a város lakói nyugalmának biztosítása maga is elég ahhoz, hogy a kéményseprők kötelességük pontosabb teljesítésére szorítottassanak. Ez alkalommal több városi polgár jogos indignációval jegyezte meg hogy a kéményseprőtulajdonos elhalálása óta csupa fiatal legénykék teljesítik a kémények seprése körüli szolgálatot még ped g idősebb munkavezető felügyelete nélkül, így aztán nem csoda, ha a ha nyagul teljesített tisztogatásnak a kémény kigyuladása a következménye.

— A bujdosó. A gráci törvényszék által Gregorecz A'ajos, 8 havi börtönről itélte gyén. Gráczból megszökött s Mártánban Schrammer József név alatt néhány hónapig élvezte a szabadság örömeit. A csaktornyai

m. kir. csendőrség azonban a köröztetés folytán felismerte a szökevényt s a nagykanizsai kir. törvényszéknek szolgáltatotta át.

— A csaktornyai polgári iskola kezeiben alakult „Zrinyi-Önképzőkör” f. hó 25-én delután tevékenységének szép eredményét mutatta be az érdeklődő közönség előtt. Volt szavazat énekés, beszéd stb. Az önképzőkör ezen nyilvános közgyűlése minden tekintetben szépen sikerült. A részletekről bővebben lapunk jövő számában emlékezünk meg.

— Lopás. Vrtasits István szivczai lakos kamrájából ruhaneműt, Szlamek Iván kamrájából pedig 50 csomag dohánnyt s 1 fnt 30 kr. készpénzt loptak el a múlt hetekben. A tetteseket sikerült Vrtasits József és Antalostis Antal szivczai suhaneczek személyében feltáálni s elfogni. A loptott tárgyakat egy szivczai lakos őljában ásták el a jómádarak.

— „Uj Nemzedék.” Ez a című egy mindenfelé nagy érdeklődést keltő új szépirodalmi és társadalmi hetilapnak mely komoly szakavatottsággal, nemes formában, ritka őszinteséggel szól társadalmi bajairól, közmívelődési és irodalmi viszonyainkról. Az előtűnk fekvő első számnak eredeti beosztása, rendkívül gazdag, változatos tartalma és közvetlen elevensége az olvasót mindvégig lebilincselik. A lap szerkesztői Palágyi Menyhért és Varsányi Gyula. Az első egy „Előhang”-ban az önálló nemzet művelődés jelentőségét fejtegeti, az utóbbi kötetmenyét járul a laphoz. Regényt és elbeszélést Kisteleki Ede és Vértési Árpád tehetséges fiatal írók nyujtanak. Van a lapban fordított regény is. Az „Irodalmi élet”-ben Beniczky né Bajza Lenke regényeiről igen szellemes kritikát olvasunk. Etes epigrammok tarkítják a lap különböző rovatait. A „közélet”-ben a képviselőházi szónoklatról van cikk. Feltűnést fog kelteni „A lelkes fiataiság”-ról írt és má czius 15 iki ünnepélyekkel kapcsolatban álló szatirikus kötetmeny „A fővárosból” és „A vidék” című rovatok a magyar társadalmi élet rajzát fogják nyujtani és az utóbbira a lap kiváló gondot fordít. A „Köznevelődés”-ben népszerű tudományos cikket olvasunk a földrendésekről, tanügyi híreket, érdekes apróságokat sat. Az „Uj Nemzedék” Székely Aladár kiadásában (Budapest, dolt utca 14) jelenik meg, előfizetési ára egész évre 6, félévre 3, negyedévre 1 fnt 50 kr. Kivánatra a kiadó készséggel küld mu'atványszámot.

Tečaj IV.

Vu Čakovcu, 27. március 1887.

Br. 13

MEDJIMURJE

NOVINE ZA PUK

IZLAZI SVAKU NEDELJU.

Uredništvo pisarnica je u stanju tiskare Fischela Filipa u Čakovcu. — S urednikom razgovarati se mora: pondjeljk, srijeda, četvrtak i subota ob 11. i 4. uri. — Sva pisma i pošiljke naj se pošiljaju na ime Margitai Jozefa uredništva u Čakovcu.
Izdavačstvo: Knjižara Fischela Filipa u Čakovcu. Šim se naj pošiljaju predplate i oglasi.

Cena je:
Na celo leto . . . . . 4 fnt
Na pol leta . . . . . 2 „
Na četvrt leta . . . . . 1 „
Oglasi se poleg pogodbe 1 fal računaju. Iz vnu toga se mora platiti za svaki oglas kulikoput izlazi, 30 kr. vladni strošek.

Garda.

Nisu naši pesniki s svojimi lepimi pesmami zahman pobudjivali puka. Svako domoljubno srce tuče za domovinu. Lepu domoljubnost dokazuje naš narod s tim, da svakojačke naredbe véini za obrambu samostalnosti i slobode svoje domovine.

Takova naredba je nastala ne zdanja, naime domobranstvo i garda. Za obskrbljenje garde i domobranstva određeno je 7 1/2 milijonov, a proti tomu nije niti leva niti dena stranka orsacškoga spravišća bila. Još su se i narodi k tomu priklopili, jer svaki zna, da svi imamo jednu domovinu.

Ali zakaj je to? pital bi vnođi čitatelj. Netrebamo na dugo i široko odgovarjati na to pitanje. Den denes mora svaki človek jako na se paziti, a kak nebi morali paziti orsagi. Svaki europski orsag daklem nastoji, da se s čim bolje osigura. Niti mi nečemo zadnji ostati, nego si hoćemo budućnost našu osigurati. Nije to zato znak Bog zna kakovomu strašnomu taboru.

Neznamo, kada bude potrebna garda, ali ako bude potrebna, zato se moramo naprvo brinuti. A već smo se i pobrinuli za to, jer zakon je već gotov, a vezda je treba samo gardu vrediti.

Za obranu domovine mora biti pripraven svaki človek od 1. januara onoga leta, vu kojij 19 leto dovrši, do 31. decembra onoga leta, vu kojij 42 leto spuni.

Evo nam pregled sve soldačije.

Kraljevska cesarska vojska	G A R D A.		Samo nepenzionirani i ne službujući oficiri.
	I. razred.	II. r.	
Mornarstva soldačija. Domobranstvo. 19. let stari, 20-32. leta.	Za izpunjenje redovite vojske i domobranstva. 35-37 let.	Samo izluženi ženi soldati. 38-42. leta.	43-60. let.

Oni koji su 20-32 leta stari, i k redovitoj soldačiji vzeti, one sada izpustimo, a 43-60 let stari oficiri, koji nisu penzionirani ili vu redovitoj službi spadaju pod gardu do 60 leta, ako nije potreba na nje pri redovitoj soldačiji.

Gardišti razdeljeni su na dva razrede, i vu drugi razred računaju se oni, koji su po soldački zmuštrani, i vezda još nebudu popisani, nego vu taj razred budu za pet let prestupili oni, koji su vezda vu prvom razredu.

Devetnajst let stari gardišti se tak popišuju, kak redoviti rekruti; dakle iz krsne knige, i kak se čuje, svi svećeniki su već popisali i nuter poslali one, koji su se 1868. leta rodili.

Ako gdo vu devetnajstom letu dobrovoljno stupi k redovitoj soldačiji, on već nije gardišta, nego je 12 let pravi soldat, a posle tih 12 let bude pet let gardišta prvoga razreda, a vu sledećih pet letah pak gardišta drugoga razreda.

Iz prvoga razreda jedna polovica (33-34 letah stari) se bude trebuvala za izpunjenje redovite vojske, ako bi vu taboru mnogo soldatov smrt našlo. Druga polovica (34-37 letah stari) bude pazila na domaći mir, potrebuvala se bude za stražu i druge posle.

Iz drugoga razreda se budu samo izluženi soldati pozivali, i to samo vu skradnoj sili, jer ako budu gardišti prvoga razreda rukovali, onda već nebade treba više ljudih, kak kuliko je k gotovim 92 regimentom i 40 husarskim batalijunom potrebno: po prilici 130 000 ljudih kak je vu prvoj polovici prvoga razreda garde.

Garda daklem pomore, da redovita soldačija nebudu morala domaj ostati, i tak bude moglo više kak 1 200 000 ljudih proti neprijatelju iti.

Na taj način garda samo onda dojde s neprijatelom skupa, ako bi se morala soldačija s prvim razredom garde izpunjavati ili ako bi neprijatelj već nuter vu orsag došel. A vu takovoj okolnosti pak svaki človek pogradi oružje za obrambu svoje domovine.

Garda bude imela svoje oficire. Škole za oficire su se na više mestih odprle. Vu glavnim varašu se je već 1500 ljudih javilo za oficire, a po orsagu 20,000. Javiti se je bilo moći do 20. marc.

Buduć navučitelji zaradi škole vezda vu oficirsku školu hoditi nemreju, zato je miniser odredelil, da budu navučitelji v jesen, kad prestaneju škole, mogli za oficire garde se pripravljati.

Oni gardiști, koji su izluženi domobranci, budu se potrebuvali za izpunjivanje domobranstva, a oni koji su vu s jedinjenoj vojski bili, budu i istu izpunjavali.

Za vreme mira se gardiști niti na muštru nebudu pozivali, niti netrebaju nikomu javiti, gde se zadržavaju.

Izpod garde iznimljeju se: 1. oni koji su na obedve oči slepi. 2. koji su na obedva vuha čisto gluhi. 3. komu ruka ili noga fali. 4. komu je zmešana pamet. 5. ako je gdo jako mali. 6. gdo neizvracljivoga betega ima.

Izpod garde se je takaj moći osloboditi, kak i izpod redovite soldačije, ali samo na nekoje vreme.

Školski inspektori budu svako leto prijavili one navučitele, koji su pri školah neobhodno potrebni, i takovi navučitelji budu oslobodjeni od garde. Oni navučitelji dakle, koji više razredov vuđuju, i koji su sami na selskoj školi, su oslobodjeni izpod garde, jer oni i prez toga dosta hesna véinuju domovini. Redovnik takaj su oslobodjeni.

Zlatovlaska.

(Česka pripovedka.)

(Dalje.)

Za jen mali čas su donesla Jurčetu vsaki jednu čutoru vode. V jedni je bila živa voda, v drugi mrtva. Jurče je vesel, ar mu je dobro žišto, povrnul se je v grad. Kraj grmju od grabra do grabra raspeta pavučina, v sredini pavučine je sedel velik pavuk i sisal je muhu. Jurče je vzel čutoru mrtvu vodu, poškropil pavuka, a pavuk se je zmotal na zemlju, kak zrela višnja, bil je mrtev. Po tem poškropil je muhu iz druge čuture s živom vodom, muha je začela gibati, i slobodila se pavučine, pak smuk vum po zraku. „Tvoja sreća Jurče! da si me ošivil,” berni mu okolo, vuh, jaj brez mene teško bi vgnul, koja je Zlatovlaska.

Kad je kralj videl, da je Jurče takaj tretju zapoved dovrzil, veli, da mu zlatovlasno kćer da. Ali, veli, moraš si ju sam izebrati. Potem ga je odpelal vu jednu veliku sobu (hižu), sredinki je bil okrugel stol, koli stola je sedelo dvanajst kraljevih kćeri, jedna lepša od druge; ali svaka je imela na glavi pecu dugu do zemlje i belu kak sneg, tak da ne moći bilo videti, kakva ima koja lasi.

Tu so moje kćeri, veli kralj, vugnegli, koja je izmed ovih Zlatovlasna, moreš si ju poiskati i sobom odpeljati, či nepoguneš, brez miseli moraš oditi brez nje.

Jurče je bil vu naj vekšoj tesnoci, ne znal kaj početi.

Na to zašepće mu nekaj vu vuh; Bz—bz! idi okoli stola, ja ti povem, koja je. Bila je to muha, koju je Jurče oživil.

Ta je gospodična ta ne, ta takaj ne, ta takaj ne, ta je ta Zlatovlasna!

„To kćer mi daj!“ jeskriknu Jurče, to sem zaslužil svojem gosponu.

Vgunol si, rekel je kralj, im ta gospodična je takaj vkraj stala od stola, odgernula pečū i zlati lasi su joj se svetili vu gostih lasih s glave doli do zemlje, i bilo je od njih tak svetlo, kak vu zorji kada sunce izide, da su Jurčetu suzile oči,

Potem je kralj odpravil svoju kćer na put, kak se pristojie, i dal joj vu spodobi, a Jurče ju je odpeljal svojemu kralju za ženu.

Staremu kralju su se oči iskrile i skakal je od radosti, da je videl Zlatovlasku, i rekel je naj se delaju priprave za svatbu. Jurčetu pak je rekel: Hotel sem te sigurno dati obesiti za tvoju neposlušnost, da bi te kavranj pojeli, ar da si tak dobro napravil, dam ti samo sekirom glavu odseči, zakopati te dam ljepō i svetešno.

Kak su s Jurčetom opravili, prosila je Zlatovlaska staroga kralja, da bi njoj toga mrtvoga službenika daruval, a kralj se ve ne mogel toga svoji Zlatovlastni ženi odreći.

Zlatovlaska je pri ravnala glavu Jurčetovomu telu, poškopila ga s mrtvom vodom, i telo se je zraslo s glavom tako, da od rane niti znamenja ni ostalo; zatem ga je poškopila s živom vodom, i Jurče se opet stal, kak da bi se iz nova rodil, čvrst kak jelen, i sama mladost mu je iz lica svetila. Oh kak sem ja tvrdo spal i izdihne Jurče, nut meša si o i.

Da za isto si tvrdo spal, rekla je Zlatovlaska, ali da mene ne bilo, za navek vekov se nebi prebudil.

Kad je stari kralj videl, da je Jurče opet oživel, a da je mlajši i ljepši kak je prije bil, bil se bi rad takaj omladil. Zapovedal je da bi ga zasekali, i s ovom vodom poškopili. Odsekli su glavu, pak škropili s živom vodom navek navek, da su so poškopili: ali glava nikak ne hotela k telo prerasti; potem su počeli s mrtvom vodom škropiti, i glava je vu tem hipu prirasla k telu. Tako je kralj bil mrtev, ar nisu već imeli žive vode, da bi ga oživeli.

Ar da kraljestvo bez kralja ne moglo biti, pak nikoga tak razumnoga nesu imeli, da bi se s živadi (zverjom) razmel, kak Jurče, zebri su Jurčeta za kralja, Zlatovlasku pako za kraljicu.

Pripovedka opisuje, samovoljnoa' tverdogo serdca, svoje glave zapušćenoga pohlepnoga i na zadnje bedastoga staroga kralja, koj se je dal zasekati, da bi opet omladil i živel prav debelo po svojem kraljestvu. Pripovedka veli, da se mu neje posrećilo: Glava ni hotela k telu prerasti. Izginul je, malo prije iz zemeljskoga raja.

Glavna osoba (peršona) ove pripovedke je Jurče. Jurče je mlad kraljevski službenik bil, iz nikoga kmeđskoga roda, siromakom dobrotiven, pomilival je svakoga i tak na zadnje ga je Bog poblagoslovil, kad je nazadnje kralj postal.

(Konec).

Kermán János.

Gospodarstvo,

Popravljenje neplodnih drevah. Neplodna dreva moremo plodna napraviti s tim, da grančice obrežemo, i samo za sad ostavimo grane. Pod spavajućim okom ili i nad njim moći je granu odrezati. One grančice, koje v leti tiraju, treba je odrezati. Ako je v letu velika vručina, onda pod večer moramo dreva pošpricati i zalevati. Koje grane jednako gori rasteju, moramo je privučati, da vodoravno rasteju, jer onda drevo bolje cvete. Jako je dobro korunu visokih drevah čistiti, a to biva pred polovicom augustusa. Ovo vreme je jako važno za plodnost drevah, jer se cvetni pupki od augustuša do oktobra razvijaju, a k tomu je potrebno, da sunce do nuternej strane korune dopre, ar prez sunca drevo nemre biti plodno.

Ako drevo polek svega toga nebi štelo ploditi, onda je jedno leto ostavimo, da si počine, samo v letu osnazimo, i to vnoigiput jako hasni dreva.

Stara dreva moremo takaj popraviti, ako je jako obrežemo, i onda drevo s novie pričue tirati.

Korerje obrezavati, kožu guliti nije dobro, jer s tim više škode kak hasna većinimo drevu.

Vnoigiput je drevo zato neplodno, jer je zemlja huda, ili pak drevo nije dobro posadjeno. Zemlja je ili jako iztrošena, i onda nemre dosta hrane dati drevu, ili nije dobro gnojena, kaj se osobito vu kuhinjskim vrtu vnoigiput dogodi. Vu obedv.h dogodjajih lahko si pomoremo, ako gornju zemlju odstranimo, i dobru zemlju tam nasipljemo. Ako je zemlja jako iztrošena, onda okolo dreva na 1—2 metre daljine 3-4 luknje zvrtaemo, na dnu luknje denemo nekoliko kamenov, a od zgora zemljenu cev. Vu ovu cev denemo gnoja iz šekreta. Luknje moramo s deskom pokriti. Nekoji zakopaju pod drevo poginuto živinče, ali to nije dobro, jer onda korenje sprhne.

Ako je zemlja jako mokra, onda s cevni i jarki odstranimo suvisnu vodu, a zemlju s vapnom, peskom ili pepelom zmešamo. Suhu zemlju treba je polevati i to tak, da voda tijam do korenja dojde. Vnoigiput su dreva polek puta plodneša, kak vu sadnjaku. To zato biva, jer v letu, kad jako deđaj ide, nevezne sva voda vu jarek polek puta, nego se nakupi okolo dreva, i voda sve korenje namoči, došim vu vrtu voda samo na 10—15 cmetrov gliboko premoči zemlju.

Ako je drevo jako gliboko posadjeno, onda je tuliko zemlje treba odstraniti, da samo korenje pokrito ostane. Ako pak korenje nije zadosta pokrito, onda napravimo humka okolo dreva.

Ako koje drevo toplinu zahteva, onda je na topleše mesto presadimo.

Ako bi to sve zabadava bilo, onda moramo pitati nekoga za tolnač, i navek se moramo opitavati, zakaj je drevo neplodno?

Rani vugorki, dinje i tikve. Ako gdo rane vugorke, hoće imeti, naj vreše 10 cmetrov duge i giroke paže, ove naj dene vu drvenu kištu jednu polek druge. Vu svaku pažu naj zasadi tuliko zrnih semena, kak je i vuini vu vrtu navada. Kištu treba je na toplom mestu držati. Seme za kratko vreme pričue tirati, i ako je već vreme dosta prikladno, onda naj paže vu pripravljenu i pognojenu zemlju presadi.

Hranenje mladine. Jeden Englez preporuča sledećega načina za hravenje mladine: Mladini koju pištamo za pečenjku, moramo s čim lehkšu hranu dati, i s čim menje zrnja. Dobra hrana za mladinu je kuruzna i ječmena meljaskup zmešana, i ako je moguće s mlekom. Ječmen i zobna melja s mlekom i malo mašće je takaj dobro. Na drobno zrezanu zelenu hranu bi moralo mladine svaki den dobiti. Kokoši moraju iz čiste posude dobiti hranu, i to rano v jutro i popoldan; posudu treba je posle hravenja odstraniti i očistiti. Mladini moramo peska nasipati, a voda nesme nigdar s faliti. Mladina moramo s žveplinim prahom posipati, ako je hošemo od tekutov očistiti. Ako mladinu vu kmici držimo, za deset dni je tusta, a vu svetlosti, nebude niti za dvaput tuliko vremena tusta. Ali na svetlosti piftanoga mladinega meso je vno go bolše kak onoga, koje je vu kmici piftano. Kak je mladine dosta tusto, taki je treba zaklati, jer se drugač nazad posuši. Kotca je predi treba s vapnenom vodom pošpricati, i onda mladinu nuter deti. Ona mladina, koju zaklati hošemo, mora 10—12 vur postiti. Zaklanomu mladineču moramo perje spukati, kad je još topla, a onda je moći vu krop namočiti. Nego vu naglosti i sili moramo mladineču taki v kropu namočiti, i onda je perje jako lahko spukati.

Svinjski tek. Jeden gazda, da bi mu svinje rajši jele, daval jim je sodu, i to tak, da na primer k dvem kilogramom zobi zeme 36 gramov sode, koju vu vodi raztali i na zob vijeje. Tak namoćene zobi da svako jutro i večer tri fertalje l'tra svinjam. Isti gazda k svakoj svinjskoj krmi meša sodu i opaža, da mu svinje vno go rajši i s bolšim tekom jedu.

Sredstvo proti hrdji. Željezne i ocelne stvari lahko ohrđjaviju, i zato nozi i škarje za obrezavanje goricah i sadovnoga dreva otupiju. Ako takovo oružje namašemo s slaninom, onda dugo ne ohrđjaviju, ali se s vremenom slanina

pokvari, i onda ipak željezo ohrđjavi. Najbolše sredstvo proti hrdji je valesin kojega je vu svakoj apoteki i vekšem štacunu moći dobiti. Valesin je spodoben k svinjskoj mašći, i zato ga je moći lahko mazati na željezo, a oružje i na mokrom mestu lepo svetlo ostane. Tak nam moreju svi nozi, škarje, motike i kose celo leto svetle ostati bez velikoga stroška, jer je dosta samo kak oreh velika fruga te masti.

Pesme odricanja.

(Prevodil: A Pataki.)

II.

(Dalje.)

Jeste l' potok mali vidli. Koj vu šume tajnoj sjeni Skriven, tiho dalje hrli? I loml se na pećini? Jeste l' potok mali vidli, Kak romoni i dal' hrli, Jel razmete glas romona? To popeva: nigda, nigda!

Takov potok, čuvatvih reka Srce je me izvan sveta, Putem strmim romoneči, Hrliji duže mir tražeči. Tajna šuma, potok, reka Jesu čuvatva moga srca, Hrleć šujte kak popeva: „Ostavit te neču nigda!“

(Drugiput dalje)

Kaj je novoga?

— Njegovo veličanstvo naš kralj ostal'je do zadnje dneveo m. vu Bpešti; vu kraljevskom dvoru je sve mirno bilo. Kraljica zadržavala se je vu budimskoj palači. Po navadi rano se je stala, k meši je išla, a zatim se je šetala. Po obedu se je navék vozila na budimské brege i višeput je doli zisla iz kočije i pešice je hodala, spominala se je s poljedelavci, s kojima se je sreła, a oni niti nisu znali s kim se spominaju.

— Orsačko spravišće nije se održavalo od 10. marciasa. Onda je predsjednik ministerijuma predložil već obećane 52 1/2 milijune za soldačke stroške, i preračunal da od toga dojde na Magjarsku 16,485,000 frtov.

— Šala s puškom. Vu Nagyváradu se je Miškolci Mihalj štacunarški pomoćnik zabavilal pri preparadu Kalman Šandoru. Miškolci je iz norije napre zel pistolju i misleć, da nije nabita, ciljal je s njom na Kalmána, koj je iz sale rekel, da naj samo strelji. Miškolci petegne kokota, pištola pođi, a Kalman se zruši. Videć to Miškolci, strelil je taki sam sebe.

— Krivi penezi. Već pred par mesecov su spazili, da su vu glavnim varau i po drugih mestih krivi penezi, koji su tak dobro bili napravljeni, da jih je samo po krivom broju bilo moći prepoznati. Na zadnje su itak vlovili jednoga iz te bande, koja je te krive peneze delala, kad su si novoga kamena šteli kupiti. Glavno mesto te bande bilo je Oroshaza, gde je tam poslani žandarški kapitan 13 ljudih vlovil, koji su krive peneze delali.

— Jeli bude tabor ali ne? Od toga se vezda najviše govori. Jeden koj se vu to dobro razme veli, da se Rusije netrebamo bojati, jer Rusija vu najvešoj sili 843,000 ljudih more poslati vu boj, a mi pak 773,000 ljudih. Ali ova razlika vu broju nikaj ne škodi: jer ovdi odlučuje kakvoća ljudih i komanda. Ali i drugač zato mir ostane, jer si je svaki orsag soldačiju pomnožil.

— Iz segedinske pošte zginulo je 5000 frti. Krivca još nisu našli. Sumnjaju na tri osobe, naime na jednoga poštarškoga oficira, na jednoga praktikanta i jednoga slugu. Najbolje sumnjaju na oficira Kristelja i zato su mu već i službu vzeli. Isti oficir se je ove dneve odselil iz Segedina.

— Zgubljeno jezerke. D' Este Ferencz Ferdirand nadherceg vu Beču dobil je jednoga lista s 77,000 lirah, ali je mesto peněz samo falate papira našel vu listu. Ove peneze postal je nadhercegov pazitelj: nad njegovimi imanji iz Talijanske. Peneze su valjda još vu Talijanskoj vun zeli, ar je list isto tak

došel 15. o. m. v Beč, kak su ga na granici dobili. Krivca jako iščeju.

— Stekli pes bil je 19. o. m. vu Török-Baliut zvanom mestu (Pest varm.) Baudanec Mihalja onde njega stanovnika pes je ostekel, bežal je po vulici, vgrizel je više drugih psuv i Scherich Karolj zvanoga stanovnika. Celo selo se je pobunilo, i s težkom mukom su psa vlovili i zatukli. Vgriznjenoga človeka vračiju doktorji, a kotarski doktor odredil je, da svi psi 15 dni privezanci moraju biti.

— Smrt na željeznici. Kad je v nedelju išel eug iz Segedina vu Bpeštu, sedel je med drugimi putniki i jeden mladi, lepo oblečeni človek. Ov mlad človek najedenput skoči gori, zavikne, po-grabi se za prsa, i zruši se mrtev pod klup. Putniki su mu na pomoć priskočili, ali njemu već nije bilo pomoći, ga je šlak vudril. Na Ullo zvanoj štaciji su ga doli deli iz željeznice, gde su ga previzitirali i iznašli, da je to Hudettim Janoš 20 let stari šoštarški dete.

— Čudnovite čizme. Garamkissalló zvano mesto je jako znamenito mesto. Tam je cirkva takova, kakovu još nigdar nije nigdo videl. Ove dneve opal je jeden falat krova doli prav onde, kad na sreću nigdo vu cirkvi nije bil. Taki drugi den vrušila se je i bolta, ali su ju pokrpali, i zato hodiju ljudi v cirkvu boga molit ili bolje rekuć boga skušavat. Znamenito je i to, da su vu Garamkissalló vlovili dva ftičke, koji su radi meda, kokoši i vino vkrali. Ovi dva ftičke su vezda dobili zabadava kvartira v restu. Ali najznameniteše su čudnovite čizme, s kojima se je sledeće pripetilo: Ivan gazda prodal je na sejmju tele; kupil si je lepe nove čizme i nakvasil si je grlo s dobrim vincom. Dimo iduć, jako ga je vino doli vleklo, i on si je na sredini puta našel postelju. Dojde nekakov lopov, zuje spavajućemu Ivanu čizme i odnese je. Već je dosta kmica bilo, kad suse onud vozili poznati ljudi, i videć Ivana, kričali su. Hej! kum Ivan stanite se, ar vam kotaci noge spotereju! Kum Ivan se prebudi, spazi svoje bose noge i veli. „Samo tirajte, nisu to moje noge, nego nekakvoga pijanca, ar na mojih nogah su nove čizme.“

CENA ŽITKA.

Pšenica 8.70 9.— — Hraš 6.—6.50
Ječmen 6.—7.— Zob — 6.— 6.30
Kuruza 6.20 6.30 —

LOTTERIJA.

Grac 20. marcias 1887.

70 20. 61. 64. 34.

Szekezesítő:

MARGITAI JÓZSEF

Urednik.

HIRDETÉS.

199 tk. 1887

Arverést hirdetem. Kivonat.

A csáktornyai kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zalamegye öszesített árvtára végrehajtatonak Vuruscics József bukoveczi lakós végrehajtást szenvedő elleni 69 frt 19 kr. tóke követelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényesék a csáktornyai kir. járásbírószág területén lévő a VI hegykerületi 668 számú tkvben A + 2222 hrsz. a. felvett ingatlanból Vuruscics Józsefet illető részére az árverést 2150 frtban ezennel megállapított kikiáltási árbán elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan sz 1887. év april hó 21-ik napján d. e. 10 órakor

a VI hegykerületi község bíróságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%, át vagyis 215 frt készpénzben vagy az 1881 LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltótt kezeléhez letenni. Kelt Csáktornyan 1887 évi január hó 22. napján a csáktornyai kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.

Arverési hírdet. kivonat.

A perlaki kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy a kir. állam kincstár végrehajtónak M a t e s (Smosok) György kottoril lakos végrehajtást szenvedő elleni 79 frt 49 1/2 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti és a 4730/486 számú végzéssel kimondott csatlakozás folytán Matyáncz Lukács kottoril lakos javára 65 frt tőke ennek 1886 év ápril 2-től járó 6%, kamatai 17 frt 75 kr. per 7 frt 30 kr. eskü ezuttal 6 frt 50 krban megállapított községi és még felmerülő községek erejéig az 1881 évi LX t. cz. 167 §-a alapján végrehajtási ügyében a n. kanizsai kir. törvényszék a perlaki kir. bíróóság területén lévő s a kottoril 16 sz. tjkvben fekvő A I 1-15 sor sz. a. felvett ingatlanokra ugy az ezen épült

háza az árverést 812 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1887 évi ápril hó 16-ik napján d. e. 10 órakor

Kottori község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak. Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 81 frt 20 krt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság-nal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átzállítani.

Kelt Perlakon 1886 évi december hó 6-ik napján a perlaki kir. bíróóság mint tkvi hatósága.

638 1-1

CACAO ES CSOKOLADE VICTOR SCHMIDT & SÖHNE-től melyek az első bécsi szakács-művészeti-kiallítás on a legfőbb díjjal, a díszok-mánnyal lőnek kintüntetve. Valódi egyedül csak a mi hatóságilag bejegyzett véd-jegyünkkel és czégünkkel ellátott. Kaphatók valamenynyi előbbkelő fűszerkereskedésben és csamege áruhelyeken valamint Csáktornyan: STRAHJA TESTVÉRE és TODOR JÓZSEF urak kereskedésében. Vidékre postautánvétellel küldetik. Victor Schmidt & Söhne, cs. k. orsz. szab. gyárosok. Gyár és központi székhely: Bécs, IV. Altagasse Nr. 48 (nächst dem Südbahnhofe.) 406 36-52.

EQUITABLE az Egyesült Államok életbiztosító-társasága NEW-YORKBAN Alapított 1859 ben. Biztosítási állomány 1886. december 31-én 1.747.000.000 márká. Az új felvételek kitétek: 1884-ben 360.000.000, 1885-ben 408.000.000, 1886-ban 474.000.000 márká. Az ősszalap emelkedett 1886 jan. 1-től 1887. jan. 1-ig 272.000.000 márkáról 321.000.000 márkára. A tiszta nyereségtöbblet 1887. január hó 1-én 68.000.000 márkát tesz ki és a mult évhez viszonyítva 13.000.000 márkával emelkedett. Tőkebefektetések Európában 16.000.000 markan felül. A kötvények 3 év mulva kifogásolhatlanok. Minden kötvény visszavásárlási és leszállítási joga 3 év mulva. A 100.000 dollárból álló részvénytőke alapszabályszerűleg csakis 7% kamatot fizet, az azon felül sok millióra rugó nyereség kizárólag a biztosítottak javára esik. Aligazgatóság Magyarország részére: BUDAPEST, ANDRÁSSY-ut 12. sz. 634 3-6

Építészeti-mész, hydraul-mész, roman-cement, 1. roman-cement, valódi perlmoosi portland-cement, mező és vakolat-gipsz készletet tartok eredeti gyári árak mellett; továbbá: a helyben újonnan szerkesztett prés rendszer szerint berendezett cement-áru gyárban, kitűnő és valódi portland-cementből lemezeket, természetes, vörös és fekete színben, különféle nagyságban, közönséges és mesterséges márványban gyártok; mindennemű épület díszítmenyeket szállítok, elvállalok cement-építési munkálatokat u. m. veneziai-terrazi, granit-, mozaik-padozat, cement-talapzat, vízvezető cement-csatorna, falak szárazzá tétele, vízvezetők helyreállítását, szarvasmarha abrak sorompók; abrak-lehűtő-kádak és vizgyűjtők elkészítését. Steyer homokkővet, karszti és karraral-márványt, kelheimi, mettlahi, keramit és karraral-márvány lapokat, elszigetelő kátrányos lemezeket — különösen előnyösek falak száraz állapotban megtartására — kőszénkátrányt, asphalt, kőfedél póp lapokat, fűzmentes téglákat — keresztágakat, falkapcsolókat, a legjobb minőségű vasból ugyszintén gazdasági gépeket és szerszámokat stb. a legolcsóbb árak mellett szállítok; általában minden az építészeti és gépszakmába vágó megrendelések a leggyorsabban és legutánnyosabban teljesíthetnek. SARTORY OSCAR, Negy-Kanizsán.

PSEHOFER J. gyogyszertára

BÉCS SINGELSTRASSE 15. SZ. „Zum goldenen Reichsapfel.“ Vértisztító labdacok, melyek előbb universalis pirulának nevezettek, ezen becsőség, melyekben ezer meg ezer eseten esudalatra méltó hatásuknak ne bizonyultak volna. A legmá-kacabb esetekben, melyekben minden egyéb gyógyszer hasztalanul alkalmaztattak, ezen labdacok által számtalanszor és rövid idő alatt tökéletes egészség következett be. 1 skatulya 15 pirulával 21 kr. egy tekercs 6 skatulyával 1 frt 5 kr., bérmentelen utánvétellel 1 frt 10 kr. A pénz előleges beküldésével bérmenten 1 tekercs 15 pirula 1 frt 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 40 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs 5 frt 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20 kr. (Egy tekercsnél kevesebb nem küldethetik) Számtalan közzendő irattekinthető be, melyekben ezen pirulák fogyasztói hosszabb élevezetük után a legkülönbözőbb és súlyos betegségekben, köszönetet mondának. Mindaz, aki egyszer kísérletet tett vele, tovább ajánlja esen szert. A sok köszönő irat közül néhányat itt közlünk: Laongang, 1883 május 15, minden dolgát végezteti. Ezen kösleményemet minden szünettel aram! Önnek pirulái valóban esu-den szenvedő javára felhasználhatja s kérem egytal egyb dicőstet szerek, hanem segélyt nyu-tanak darab chinai szappant is. Kiváló tisztelettel majdnem mindenben. NOVÁK ALAJOS, főkértész. Tekintetes ur! Előre bocsatra, hogy önnek min-den gyógyszerre egyformán jó, mint a kitűnő fagy-balsam, mely az en családomban több idűt fagyda-ganatot gyorsan megszüntetett, dacára az ugyneve-dent universalis gyógyszernek irant való bizalmatlan-ságomnak, elhatároztam, önnek vértisztító piruláit használni s ezen apró golócskak segélyével, hosszú évi aranyer bajomat ostromolni. Nem akarok magam nak érdemet szerezni, midőn önnel tudatom, hogy régi bajom több heti használat után, egészen meg szűnt s ismerőseim körében a legszorgalmasabban ajánlom. Az élen sincs kifogásom, ha ezen sorokat névaláírásom nélkül ... nyilvánosságra hozza. Tisztelettel C. V. T. Bécs, 1881. febr. 20

WEISS JANOS áruháza BRÜNNBEN, Ferdinandgasse 7. szám. Brünni nyári, Brünni iltónysöveteik, Valódi Hamburgi, Házi vaszon, Női ruhák, Női ingek, Női ruha szövetek, Női kötények, CHIFFON

Egy bolti helyiség, JEDEN ŠTACUN, jedna soba i jeden magazin v Čakovcu na žitnim pijacu, na osobito prilžnom mestu daje se iz rende na više letah. Na istom mestu bila je do vezda „MEDJIMURSKA ŠPARKASSA“ Gdo hoće iz rende zeti, more se pismeno ili vustmeno pobliže popitati v Čakovcu pri vlastniku NEUWIRTH MORICU. 643 2-4